

Dichtbundeltje voor de Surinaamsche jeugd

C. van Schaick

bron

C. van Schaick, *Dichtbundeltje voor de Surinaamsche jeugd*. A.C. Kruseman, Haarlem z.j. [1853]

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/scha031dich02_01/colofon.htm

© 2007 dbnl

Voorberigt.

Zoo groot de overvloed van kinderboekjes in proza en poezy in 't Moederland is, zoo arm is Suriname in dat opzicht. Er is indedaad gebrek aan doelmatige werkjes van dien aard.

Hoe uitnemend b.v. de kindergedichtjes van onzen eenigen VAN ALPHEN zijn, zij zijn voor 't meerderdeel hier minder gepast. Zeden, gebruiken, toestanden, daarin behandeld, zijn hier te eenemale vreemd.

Dit spoorde mij aan, zoodra tijd en gelegenheid mij dit veroorloofden, aan 't herhaald en vereerend verzoek van velen gehoor te geven, en een bundeltje samen te stellen, dat meer bepaald voor de Surinaamsche jeugd geschikt is.

Ik ben mij zelven ten volle bewust, dat menig onzer

IV

vaderlandsche Dichters zich beter dan ik, van deze taak zou gekweten hebben, en wensch daarom niets vuriger dan dat meer begaafde mannen hunne talenten aan onze jeugd wijden en iets beters verschaffen dan dit bundeltjen.

Mocht het op onze scholen en in onze huisgezinnen gereeden ingang vinden, dan zou ik mij ruim beloond achten. Met mijne heilwenschen over de Surinaamsche Jeugd zij dit berigt besloten.

PARAMARIBO, 25 October 1853.

VAN SCHAICK.

Aan de Surinaamsche jeugd.

Dartle jongens! lieve wichtjens!
Met uw vrolijke gezichtjens,
Eindelijk is mijn boekjen klaar.
'k Heb u zeker lang doen wachten.
'k Hoorde somtijds wel eens klachten,
Nu van d' een en dan van d' aâr.

Maar ik moest het werk vaak staken,
Om een aantal andere zaken
Van het allergrootst gewicht.
Eindelijk werd die drukte minder,
En nu werkte ik zonder hinder,
En het boekjen kwam in 't licht.

Of mijn versjens u behagen,
Zal 'k u later wel eens vragen.
Lees ze maar aandachtig na.
Volgt de lessen u gegeven!

Dan slijt ge een gelukkig leven,
Steeds bemind door Pa en Ma.

Kunt gij vlug van buiten leeren?....
Leert ze!.... 'k Zou het maar probeeren,
't Is misschien voor u heel goed.
Nu! vermaakt u, dierbre wichtjens!
Met dit bundeltjen gedichtjens.
Leert maar vlijtig, houdt maar moed!

Suriname.

Suriname! dat 's een land!...
Troe! ik ken geen beter.
't Is wel waar men zweet er,
Als de zon zoo gloeit en brandt;
Maar daar groeit de suiker van
En de koffij en banan.

Suriname bovenal!...
'k Zou geen plekjen weten
Waar gij zoo kunt eten,
Vruchten geurig, zonder tal,
Neen! voor 't grootste rijksg gebied
Ruilde ik Suriname niet.

Zelfs voor Holland ben ik bang.
't Mag er mooier wezen,
Maar ik zou toch vreezen
'k Leefde er door de kou niet lang.
Wintervoet of winterhand
Hebt gij daadlijk in dat land.

Suriname bovenal!...
Wat men ook moog praten,
Wie 't verachten, haten,
'k Sta voor Suriname pal.
Hoe de zon er gloeit en brandt,
Suriname is 't beste land.

Vaderlandsliefde.

Was ik toch maar achttien jaar!
'k Ging dan exerceren.
Nu is mij 't geweer te zwaar;
'k Kan 't nog niet hanteren.
Wacht maar! over negen jaar
Ha! dan ben ik kant en klaar.

Hoor ik 't roeren van den trom,
'k Moet van vreugde zingen!
Foei! hoe komt die tijd nog om?
'k Kan mij naauw bedwingen.
Jongens! troe! geloof mij vrij!
'k Wou graag in de schutterij!

'k Wou voor 't lieve vaderland
Graag de wapens dragen.
Komt er oproer soms, of brand,
'k Zal mijn leven wagen.
Voor mijn vaderland en vorst
Klopt mijn hart en zwelt mijn borst.

Was ik toch maar achttien jaar!
Ha! wat zou 'k mij weren!
Is die goede tijd eens daar,
Vrolijk zal 'k marcheren.
Met de wapens in de hand
Strijd ik voor het vaderland.

De Nederlandsche vlag.

Jongens! eerbied en ontzag
 Voor de Nederlandsche vlag! -
 Weet gij wat zij u wil leeren?
 't Rood zegt: zorgt voor regt en wet.
 't Wit: blijft rein van alle smet,
 't Blauw: hoopt op den Heer der Heeren.

Jongens! weet, het voorgeslacht
 Heeft die les getrouw betracht.
 't Deed daardoor den vijand beven.
 En was soms het land in nood,
 't Was de Heer die redding bood,
 Die het nimmer heeft begeven.

Jongens! eerbied en ontzag
 Voor de Nederlandsche vlag!
 Denkt aan uw roemruchte vaderen!
 Wie de driekleur smaadt of hoont,
 IJlings, als van Speijk, getoond,
 Ons stroomt Hollandsch bloed door de aderen!

's Konings verjaardag

'k Ben een Surinaamsche jongen,
Koning Willem is mijn vorst.
Helder op, een lied gezongen,
Vrolijk, uit de volle borst!
't Klink langs Surinames strand:
Leef de Koning! heil ons land!

Woont hij al niet in ons midden,
Toch heb ik den Koning lief;
Altijd zal ik voor hem bidden,
Dat geen onheil hem ooit grief!
't Klink langs Surinames strand,
Leef de Koning! heil ons land!

't Is zijn jaardag! - nu gezongen!
Vrolijk, uit de volle borst!
't Is geen Surinaamsche jongen,
Die niet meêzingt voor den vorst.
't Klink langs Surinames strand,
Leef de Koning! heil ons land!

Dat nu Neêrlands vlag hier wapper!

Nu geen kruid en lood gespaard:
 Toe maar, jongens! houdt u dapper!
 Onze Koning is verjaard.
 't Klink langs Surinames strand,
 Leef de Koning! heil ons land!

Goede God! zie uit uw woning,
 Vol ontferming op hem neêr!
 O, bescherm, bescherm den Koning!
 Dat nog vaak zijn feestdag keer!
 't Klink langs Surinames strand,
 Leef de Koning! heil ons land!

Bidden en danken.

Niet bidden en niet danken!?!..
 Kaba! waar moet dat heen?...
 Al wat wij eten, drinken,
 Komt toch van God alléén.

Gaf hij geen milden regen,
 Geen wind en zonneschijn,
 Troe! troe! er zou niets groeijen,
 Er zou niets te eten zijn.

Wat zou men dan beginnen?
Hoe kwam men dan aan brood?..
Wij leden dorst en honger,
En gingen spoedig dood.

Foei! 't zou ondankbaar wezen,
Als men dien God vergat.
't Past ons Hem steeds te danken,
Voor 't geen men dronk en at.

Wie zou niet nedrig vragen:
'O God! vergeet ons niet!
En blijf ons altijd schenken,
Wat ge ons tot heden biedt.'

Neen, 'k zal Hem nooit vergeten,
Wanneer ik drink of eet.
'k Wil Gode dankbaar wezen,
Daar Hij mij niet vergeet.

De tijd.

Wees toch zuinig met uw tijd!
Tijd is voor geen goud te koopen.
't Uur dat eenmaal is verlopen,
Dat is men voor eeuwig kwijt.

Neen! geen vogel vliegt zoo vlug,
Als de tijd kan henen snellen.
Niemand kan hem palen stellen,
En hij keert ook nooit terug.

Die zijn tijd verbeuzeld heeft,
Zal daarvan eens 't nadeel dragen.
Eenmaal zal hij 't zich beklagen,
Dat hij vruchtloos heeft geleefd.

Altijd trouw uw best gedaan!
Nimmer uitgesteld tot morgen!
Elke dag brengt nieuwe zorgen;
En gij zoudt verlegen staan.

O! het leven is zoo kort!
Eens wordt men naar 't graf gedragen
In de jeugd - of, oud van dagen...
't Levensbloemje is ras verdord.

Nieuwejaarswensch.

Heil en zegen in dit jaar!
Lieve Vader! dierbre Moeder!
Dat u d' eeuwige Albehoeder
Lange nog in 't leven spaar!

Och! wat ving ik toch wel aan,
Als gij eens van 't jaar moest sterven?
Ja, wie weet waar ik zou zwerven;
Ligt dat ik moest beedlen gaan.

Misschien ging ik zelfs wel dood.
Want wie zou er aan mij denken?
Wie, wie zou mij kleëren schenken?
Wie gaf 't arme weeskind brood?

'k Hoop daarom dat God u spaar!
Lieve Vader! dierbre Moeder!
Schenke u d' eeuwige Albehoeder
Heil en zegen in dit jaar!

Deed ik soms wat u mishaaft,
'k Zal er voortaan mij voor wachten,
'k Zal getrouw mijn pligt betrachten,
Zoo dat ge u nooit weêr beklaagt.

Heil en zegen in dit jaar,
Schenk, tot loon voor al uw zorgen,
Van den avond tot den morgen,
God, de goede Alzegenaar!

't Nachtschot.

Hoor! daar viel het nachtschot weêr.
En de taptoe wordt geslagen.
'k Leg nu spel en boeken neêr
Tot de morgen weêr komt dagen.
Een, twee, drie maar.... gaauw naar bed
Alles aan een kant gezet.

't Is ook voor van daag genoeg;
's Avonds moet men d' arbeid staken.
Taptoe dan!... tot morgen vroeg,
Als ik weder mag ontwaken.
Wel te rusten!... goeden nacht!
God houde over ons de wacht.

De luiaard.

'Luiaard! zit ge al weêr te gapen?
Zijt gij nog niet uitgeslapen?'
Zei Papa: 't staat leelijk, Piet!
'k Wil het nu niet meer verdragen!
'k Zal u nog van tafel jagen!
Zit toch recht! - of, hoort gij 't niet?'

Poti! poti! 't mocht niet baten;
Piet liet zijn Papa maar praten,
En hij geeuwde en gaapte voort.
En zoo ging het alle dagen;
Altijd gaf hij stof tot klagen,
Nimmer hebt gij 't zoo gehoord.

Als zijn zuster zit te teekenen,
Lessen leert, of zit te rekenen,
Of iets anders weêr verricht,
O, dan kunt gij vast gelooven,
Dat hij op zijn kamer, boven,
In een hoek te slapen ligt.

Troe! hij bleef er zeker leggen,
Als zijn zuster niet kwam zeggen:

‘Piet! de tafel is gedekt.’
Geeuwend, en met loome schreden
Gaat de luitaard naar beneden;
Maar zich eerst eens uitgerekt.

‘Hoor!’ zei Pa ten langen leste,
‘k Denk die luiheid wel het beste
Op het schip genezen zou.
Janmaat zal u wel dressereren,
Bij de mast wel modes leeren,
Met zijn buigzaam eindjen touw.

Weg! naar zee! - gij, luije jongen!
Nu is 't liedjen uitgezongen.
Morgen gaat gij reeds naar boord!’
En, hoe luije Piet mocht praten,
Bidden, schreijen, - 't kon niet baten;
Zijn Papa hield trouw zijn woord.

't Leeruur.

Repje! scheerje! maakt wat voort!
Jongens! hebt gij 't niet gehoord?
't Leeruur zal beginnen.

Gaauw het speelgoed aan een kant.
Boek en pen weêr in de hand!
Een, twee, drie naar binnen.

Mi Mama! foei, wat ik zweet!
Nu, het is ook razend heet!...
Zwijgt!... daar zijn de Heeren!
Jongens! nu, geen praatjens meer.
Opgepast! komt, zet u neer!
Nu weêr flink aan 't leeren!

Op je plaats! - Neen! dringt zoo niet!...
Denk je dat monsieur 't niet ziet?
'k Zal 't aan hem gaan klagen.
Alles mooi en alles goed;
Maar wanneer men leeren moet,
Moet m' elkaâr niet plagen.

De goede keuze.

Spelen! altijd spelen,
Morgen en van daag,
Dat zou prettig wezen!
O, ik speel zoo graag!

Parlen, zeilen, roeien
Op rivier of kreek,
Zou mij nooit vervelen,
Was 't ook heel de week.

Maar het zou wat geven!
't Liep met mij verkeerd.
Om een man te worden
Dient er wat geleerd.

Altijd dom te blijven,
Dat staat me ook niet aan.
Leeren eerst - dan spelen!
Gaauw aan 't werk gegaan.

Een, twee, drie! mijn boeken,
Griffel, lei, papier;
Leeren kost wel moeite,
Maar geeft ook plezier.

Baden.

Als gij opstaat uit het bed,
Een, twee, drie te water!
Baden! kijk, dat is een pret!
En niets is probater.
Plas en flodder vrij in 't rond!
't Fricht u op en 't maakt gezond!

Maar, maak borst en buik eerst nat,
't Zou u anders rouwen.
Want, springt gij in eens in 't bad.
't Maakt u licht verkouwen.
Velen krijgen ongemak;
Buikpijn soms of bellieak.

Baden is gezond en goed!
Maar, toch nooit vergeten,
Dat gij 't nooit of nimmer doet,
Hebt gij pas gegeten.
Menig vond den dood in 't bad,
Die dien rand verwaarloosd had.

De straatloopster.

's Morgens vroeg en 's avonds laat,
Altijd ziet men u op straat,
Om te winkelen, of te wandelen.
Jére Matie! 't is niet goed;
Beter dat ge thuis iets doet;
Dan zoudt ge eerst verstandig handelen.

Wist ge eens hoe men u bepraat,
Als gij daar zoo henen gaat!
Jetta lief! ge zoudt u schamen.
Hoor! de tijd is veel te kort,
Dan dat hij verbeuzeld wordt;
Zoo iets kan ons nooit betamen.

Als een ieder dacht: komaan!
'k Wil, als Jetta, wandlen gaan,
Zeg! waar zou men dan van leven?
'k Denk, wij waren spoedig dood,
Want hoe kwamen wij aan brood?
Wie zou ons iets te eten geven?

Wandlen is wel zeer gezond,
Maar 't brengt niets in maag of mond;

't Werken mag men niet vergeten.
Weet gij wat het spreekwoord zegt?
En ik denk, zóó is het recht:
Die niet werkt mag ook niet eten.

Missi! blijf voortaan van straat,
Beter dat go aan 't werken gaat,
Om uw eigen brood eens te eten.
Werken moet men in zijn jeugd.
Dat maakt opgeruimd, verheugd,
En geeft een gerust geweten.

De mier.

Kijkt eens, jongens! komt eens hier!
O de mier
Is zoo'n ijvrig, vlijtig dier.
Heel veel kunt gij van haar leeren;
Ziet eens, hoe zij loopt en draaft,
Zwoegt en slaaft,
Om haar voorraad te vermeeren.

En zoo gaat zij ongestoord
Altijd voort;

Schoon door niemand aangespoord.
Zegt! betracht ge ook zoo uw plichten?
Of hebt gij uw tranen klaar,
Als gij maar
't Een of ander moet verrichten?

Hoort eens, jongens! 'k hoop het niet!
Want verdriet
Wachtte u zeker in 't verschiet.
Eenmaal zoudt gij 't u beklagen.
Luiheid brengt op 's levens baan
Armoede aan,
Doet gescheurde kleêren dragen.

Daarom, jongens! hoort eens hier!
Is de mier
In uw oog een leelijk dier?
Leert van haar uw plicht betrachten.
Niet, als luiaards, stil gestaan!
Voort gegaan!
Dan kunt gij op voorspoed wachten.

God is alwetend.

Waar ik mij ook wende of keer,
Overal ia God de Heer,
Van den avond tot den morgen.
Schoon ik Hem al niet kan zien,
Nergens kan ik Hem ontvlien,
Niets is voor zijn oog verborgen.

Of ik mijn Papa bedrieg,
Of voor mijn Mama al lieg,
God laat zich toch niet verblinden.
Eer men 't dikwijls had verwacht,
Heeft Hij 't kwaad aan 't licht gebracht.
O Hij weet ons zoo te vinden!

Wat ik doe, of wat ik laat,
'k Weet dat God mij gadeslaat,
'k Zal mij steeds voor 't kwade wachten.
'k Was graag een gelukkig kind!
'k Werd zoo graag van elk bemind!
'k Zal daarom de deugd betrachten.

De stinkvogel.

Stinkvogeltjen, stinkvogeltjen!

Wat benje een leelijk beest.

Je zwarte rok is vuil en vaal.

Je kop en hals, kaba! zijn kaal,

Je maakt mij haast bevreesd.

Stinkvogeltjen, stinkvogeltjen!

Toch zijt ge een nuttig dier.

Gij stapt, reeds in den morgenstond,

De straten onzer stad in 't rond,

En aast op kreng van kat en hond -

Gij zijt steeds welkom hier.

Stinkvogeltjen, stinkvogeltjen!

Loop jij maar vrij op straat.

Denk: mooie veêren staan wel goed,

Maar beter is een vroom gemoed,

Waardoor men andren voordeel doet

En onheil tegengaat.

De dronken Indiaan.

PIETER.

Kijk dien dronken Indiaan!
 Troe! hij kan niet langer staan.
 Aanstonds rolt hij van de beenen;
 O! wat zwaait hij, lacht hem uit!
 Ha! daar ligt hij!... wel verbruid!
 Met zijn voorhoofd op de steenen.

PAPA.

Lacht gij om dien dronken man,
 Die niet staan of loopen kan?
 Foei! dat vind ik lang niet aardig!
 Dronkenschap staat leelijk, Piet!
 Maar dat spotten past ons niet:
 Zoo iets is al heel strafwaardig.

Zie! dat komt van al dien dram.
 Beter dat men hem niet nam,
 Hij heeft menigeen bedorven.
 Velen bracht hij in 't verdriet;
 Andren, al gelooft men 't niet.
 Zijn door sterken drank gestorven.

PIETER.

Hoor Papa! zei kleine Piet.
 'k Drink hem heel mijn leven niet.

't Medelijdend kind.

Als ik aan menig kindjen denk,
 Dan doet mij 't harte zeer.
 Zoo menigeen lijdt zwaar gebrek,
 En heeft geen ouders meer.

Zoo menig zwerft verlaten rond,
 En weet maar niet waarheen;
 Het gaat niet school, het heeft geen t'huis,
 En kan zich naauwlijks kleên.

Zoo menig springt ran vreugd omhoog,
 Heeft hij een stuk banan,
 En krijgt hij daarbij bakkeljaauw,
 Dan is 't een rijke man.

Zoo menig dat met zijn Mama
 Zoo vrolijk heeft gespeeld,

Wordt door geen enkel sterveling
Gekust meer of gestreeld.

Had ik maar geld! ik wist het wel!
Ik bouwde een huis, heel groot.
Daar bracht ik al die stumpers in,
En gaf hun vleesch en brood.

Ik zond hen daaglijks naar de school,
En kleepte hen mooi aan;
En was de leertijd weêr voorbij,
'k Zou met hen spelen gaan.

Als ik aan menig kindjen denk,
Dan welt m'in 't oog een traan.
Och, dat ik toch maar helpen kon!
'k Bracht daadlijk redding aan.

De danspartij.

'k Ben zoo vrolijk en zoo blij!
'k Ga straks naar een danspartij,
Bij Mevrouw van Reven,
'k Sliep van nacht geen enkel uur.

'k Heb geen rust meer en geen duur.
Sloeg de klok maar zeven!

'k Hoor dunkt mij reeds, o wat pret!
Fluit, triangel, trom, klarnet.
O! dat zal wat geven!
Klokjenlief! - och! sla toch maar!
Zie, ik ben zoo lang al klaar,
Sla toch nu maar zeven!

'k Heb van avond vrij wat kans
Voor galop, waltz, contredans. -
't Is zoo recht plezierig.
'k Hoop dat William er is,
Anders loopt het misschien mis;
En hij danst zoo zwierig.

Maar zoo als Mama-lief zegt,
En zij heeft voorzeker recht:
Uit de tocht gebleven.
Menig, die er niet op let,
Wordt heel ziek en moet naar bed,
Ja verliest het leven.

De ananas.

Ananassen! dat 's een eten!
'k Wou dat ik er maar een had!
Kijk! ik zal het nooit vergeten,
Hoe ik laatst te smullen zat.

'k Had er van mijnheer Verwegen,
Die wel weet dat ik ze lust,
Laatst twee groote nog gekregen
Van Coronie, aan de kust.

't Waren bazen - O, zoo keurig!
'k Watertand er nu nog van,
En zoo sappig en zoo geurig! -
Dat men 't naauw gelooven kan.

Had Mama er niet gezeten
En gedurig opgelet,
'k Had mij welligt ziek gegeten,
En lag nu met koorts op bed.

'Hoor!' sprak zij ten langen leste,
'Nu geen enkel stukjen meer,
Houd nu op! - 'kraad u ten beste;
Spaar wat voor een andre keer.

Morgen zal 'k u weer wat geven,
 Niet te veel op eenen stond,
 Matigheid doet vrolijk leven,
 Overdaad maakt ongezond.'

Wip! - de fruitschaal werd geborgen.
 't Stond me maar in lang niet aan,
 Maar ik troostte mij met morgen,
 En ben aan mijn werk gegaan.

Ananas is heerlijk eten!
 'k Ken geen fruit die daarbij haalt;
 Maar met overdaad gegeten
 Wordt zij dikwijls duur betaald.

Hoogmoed.

Och! verheft u nimmermeer
 Op uw schatten, of vermogen,
 Op uw kennis, afkomst, eer!
 Alles is zoo ras vervlogen!
 Dwaas, ofschoon hij 't niet beseft,
 Dwaas is hij, die zich verheft.

Kennis, schatten, afkomst, eer,
Kracht en schoonheid zijn gegeven
Door den goeden Hemelheer,
Ons ten zegen in dit leven.
En wat God ons heden gaf,
Neemt Hij somtijds morgen af.

Menig vorst beklom den troon,
En is op 't schavot gestorven.
O! zoo menig Konings zoon
Heeft verlaten omgezworven.
En de wijste van het land,
Mist soms eensklaps zijn verstand.

Neen! verhef u nimmermeer
Op hetgeen gij hebt verkregen.
Dank veel liever God den Heer
Voor Zijn Vaderlijken zegen.
Denk toch steeds en overal:
Hoogmoed komt steeds vóór den val!

Een brief.
Henriette aan Betsy.

LIEVE BETSY!

'k Moet u schrijven,
 Dat ik al een week of drie
 Stil in bed heb moeten blijven,
 Om mijn zwaar gekneusde knie.
 Was ik maar bij u gebleven,
 En niet meê naar stad gegaan!...
 Maar gij weet, ik wou graag even
 Naar mijn Nichtjen van der Laan.
 'k Hoopte haar nog eens te spreken;
 Maar, helaas! het was te laat.
 Nancy was al reeds bezweken,
 Toen 'k den brief kreeg van van Draad.
 'k Heb't, op Jachtlust aangekomen,
 Waar Papa een boodschap had,
 Van den Directeur vernomen,
 Die juist weêr kwam uit de stad.
 'k Mocht haar altijd gaarne lijden,
 't Was een allerliefste meid;
 Kon ze u maar met iets verblijden,
 Dadelijk was ze er toe bereid.
 't Heeft mij dan ook zeer gespeten.

'k Was nog nooit zoo aangedaan.
Hoor!... had ik 't vooruit geweten,
'k Was niet uit de stad gegaan.
'k Schreide bitter onder 't varen;
'k Kroop heel achter in de boot.
Betsy! denk: pas dertien jaren,
Nog zoo jong, en dan reeds dood!
Verder - niet het minst van allen
Is: 'k ben op den steenen trap
Deerlijk op mijn knie gevallen,
Juist toen 'k uit de tentboot stap.
Een der Negers moest mij dragen,
't Was me onmooglijk om te staan.
'k Weet, gij zoudt mij wis beklagen;
Ieder was met met mij begaan.
Dag en nacht door lag ik wakker,
'k Kon niet slapen van de smart,
'k Kreeg de koorts, werd daaglijks zwakker,
'k Dacht niet dat ik beter werd.
Pa kwam onophoudlijk boven.
Ma week nimmer van mijn zij.
O gij kunt het niet gelooven
Wat men al niet deed voor mij.
Nu zit ik voor 't eerst te schrijven,
Maar mijn knie is nog niet klaar;
'k Moet nog steeds te bedde blijven,
Betsy-lief! wat is dat naar.

'k Heb van morgen laten vragen,
 Of gij nog niet komt in stad?
 Maar ik hoor sinds veertien dagen
 Niemand tijding van u had.
 'k Leg mij schrikkelijk te vervelen,
 Lezen kan men niet altijd.
 Teeknen of piano spelen
 Is iets dat op bed niet vleit.
 'k Bid u! kom mij gaauw bezoeken;
 O gij doet mij zoo'n plezier!
 'k Heb thands keur van prentenboeken, -
 Kom maar! och kom spoedig hier!
 Uw HENRIETTE.

Antwoord van Betsy aan Henriette.

Lieve Jet! Gij zult wel zeggen:
 Betsy laat mij ook maar leggen,
 'k Hoor van haar geen enkel woord.
 Had zij nog maar iets geschreven!
 Maar gij zult het mij vergeven,
 Als ge eerst alles hebt gehoord.
 Naauwlijks had Papa vernomen,

Dat de Gouverneur zou komen,
 Op Plantagie *Hulp in Nood*,
 Of, eer d' avond was gevallen,
 Zaten wij reeds met ons allen
 Ingepakt in onze boot.
 't Was een reis vol akligheden.
 'k Heb nog nooit zoo veel geleden
 Van muskieten en mompier.
 Toen, den boel dicht om den regen,
 Daarna wind en stroom nog tegen,
 Kijk! het was een dol plezier.
 Eindelijk, moe van al ons klagen,
 Toen 't zoo wat begon te dagen,
 Kwamen wij op *Hulp in Nood*.
 Daar was 't: voorwaarts! rep je! scheer je!
 Maak toch spoed! toe gaauw wat! weer je!
 Alles daadlijk uit de boot!
 't Was een schreeuwen, loopen, draven,
 Van Kreooltjens en van slaven,
 Dat ge soms niet wist waarheen.
 Toen aan 't slachten, kookken, braden,
 Bakken, - ja! wie kan het raden? -
 Alle man was op de been.
 Maar genoeg! - 'k heb eerst vernomen,
 Wat u over is gekomen,
 Toen ik weer op *Cotta* zat.
 Had ik dát maar eer geweten,

Gij hadt niet alleen gezeten,
 'k Was terstond gegaan naar stad.
 Zoo in bed te moeten leggen,
 Lieve meid! 't is wat te zeggen!
 En daarbij met zooveel pijn....
 Foei! het is haast niet te dreigen;
 'k Moet u in mijn hart beklagen.
 Och! wat zult gij treurig zijn!
 En dan 't sterven van uw nichtjen,
 Met haar allerliefst gezichtjen,
 In zoo'n korten, korten tijd!
 Dertien jaar pas.... dan al sterven,
 Nog zoo jong, reeds 't leven derven,
 'k Kan begrijpen hoe 't u spijt.
 'k Heb er heel veel van geweten,
 'k Kon er eerst maar niet van eten,
 O! ik was zoo aangedaan.
 'k Heb uw brief aan Pa gegeven,
 En verzocht hem, kon het even,
 Of ik naar u toe mogt gaan.
 't Antwoord was: 'ja, zondag morgen,
 'Maar dan moet mijn Betsy zorgen,
 Dat zij klaar is - en wat vlug.
 Komt een vriend zijn nood u klagen,
 Of om hulp en bijstand vragen,
 Trek u dan toch nooit terug.'
 Jet-lief! wees maar weltevrede,

'k Breng u 't een en ander mede,
 Dat u zeker smaken zal.
 Ma is heerlijk aan het zorgen,
 Wees gegroet! - tot zondag morgen,
 'k Steek vóór zessen reeds van wal.
 Uw BETSY.

Beuzelachtige Jeanne.

Altijd talmen, altijd beuzelen,
 Loopen hier en loopen daar,
 Niets verrigten, altijd treuzelen,
 Jeanne-lief! hoe houdt gij 't klaar?

't Middagschot zal aanstonds vallen,
 En nog hebt gij niets gedaan.
 Die zijn tijd zoo kan vermallen
 Zal het nooit gelukkig gaan.

Steek de handen uit de mouwen!
 Zet dat beuzlen aan een zij!
 Werken zal u nooit berouwen;
 'k Bid u, Jeanne! hoor naar mij.

Altijd talmen, altijd beuzelen,
Traag van hoofd en lui van hand,
Niets verrigten, altijd treuzelen,
Dat brengt armoede in het land

Seinen. (Alleenspraak.)

Kijk! daar gaat de vlag weêr neêr!...
Dat is nu de derde keer.
Vast een schip nabij Braamspunt!...
'k Hoop het is kaptein van Lunt.
Nu, hij kon er makkelijk zijn!...
'k Wou het wel!... Want oom van Rijn,
Naar ik straks nog heb gehoord,
Is met Jan, mijn broêr, aan boord.
Wist ik toch de nommers maar!...
Ja! dan was ik daadlijk klaar...
Jan is vast een heele heer.
Mooglijk ken ik hem niet meer.
't Is ook al een jaar of acht,
Dat Pa hem naar Holland bragt.
'k Hoor van ieder die hem kent,

't Is een flinke, ferme vent.
 Misschien rookt hij,... heeft een baard,
 Licht ook knevels... rijdt te paard.
 'k Hoop maar dat hij er aan dacht,
 En mij wat heeft meêgebracht.
 't Zou hem anders leelijk staan
 Als hij dat niet had gedaan.
 Maar wat of die jager wil?...
 Kijk! een briefjen... wacht!... wees stil!...
 Troe! troe! 't is zoo!... 't is van Lunt.
 't Schip is al voorbij Braampunt.
 Kon ik vliegen,... in een wip
 Vloog ik daadlijk naar het schip.
 En schoon Jan mij al vergat,
 'k Wou maar dat ik bij hem zat!

Volg goeden raad.

Karel was maar niet tevreden,
 Kijk! het stond hem gantsch niet aan,
 Toen hij, voor een jaar geleden,
 Zonder prijs naar huis moest gaan.

‘k Vind het van Monsieur niet aardig,
Sprak hij, ‘om een fout of acht,
‘Zoo te doen! - 't is onrechtvaardig!
Zoo iets had ik nooit gedacht.’

Pa, die alles had gehoord,
Nam nu dadelijk het woord.

‘Neen!’ sprak hij, ‘k heb u meer gezeid!
‘t Komt van uw onverschilligheid.
‘Hadt gij wat vlijtiger geleerd,
Gij waart wis met een prijs vereerd.
Maar beste maat!
Volg toch mijn raad!
Pas beter op! gedraag u wijs!
Dan krijgt ge ook in 't vervolg een prijs.’

Die raad stond Karel wel niet aan,
Maar toch.... hij heeft zijn best gedaan.
En toen Monsieur weêr prijzen gaf,
Liep Karel vrolijk, op een draf
Naar huis, en juichte keer op keer:
‘Zoo'n prijs verwachtte ik nimmermeer!
Van al de jongens uit de stad
Heeft niemand mooier nog gehad!’

Geen jongen kwam hem weêr voorbij,
Geen een die leerde zoo als hij.

Naar plantagie.

Naar plantagie! naar plantagie!
Hal de drooge tijd is daar!
Blijd toe! gaauw de stad ontweken!
Pak den boël maar bij elkaâr!

Hoor! ik ken geen beter leven,
Dan daar buiten - ver van stad.
Zoo'n plantagie! kijk! 't is alles.
'k Wou maar dat ik er al zat!

Heel vroeg op, en dan aan 't baden,
Gaauw een dun kabaatjen aan.
Stok en stroohoed aangeprepen,
En zoo naar den grond gegaan.

Nu aan 't loopen, draven, springen,
Over zwamp en trenzen heen.

Visschen of kapellen vangen
Met kreooltjens of alleen.

Dat 's geen Surinaamsche jongen,
Die van moê en smerig praat,
Of om chika of patatter
Niet meê naar de gronden gaat.

'k Vraag niet naar muskiet of chika,
Naar mompier of naar patat.
Lant ze steken! laat ze bijten!
'k Blijf er niet om in de stad.

Naar plantagie! naar plantagie!
Daar is 't luchtig! lekker! vrij!
Nergens hebt gij beter leven,
Zeg! wie gaat er meê met mij?

Morgen zal de tentboot komen!
'k Wou dat het al morgen waar!
Boi! kom, repje! jere, matie!
Maak mijn goed en hangmat klaar.

De groote regentijd.

Kaba! die groote regentijd!...
Hoe komen wij hem door!...
Och! waren wij hem maar weêr kwijt!
Ik gaf er graag wat voor.

Zoo'n bui naakt u maar droef te moê.
De lucht is broeiend heet.
Dan moet nog deur en venster toe.
Troef! troef! of men ook zweet!

Zoo'n enkel buitjen kon nog gaan.
Hallo! dat was nog wat!
Maar regen, regen alweêr aan,
O foei! hoe naar is dat.

Dan raast, en plast, en kletst hij weêr
Daar boven op ons dak.
En suisend stroomt hij op ons neêr,
Alsof de hemel brak.

Vaak golft het water langs de straat,
Dat men niet loopen kan,

't Is of men soms door tansen gaat,
Men wordt er aklig van.

Kaba! die groote regentijd!...
Hoe komen wij hem door!...
Och! waren wij hem maar weêr kwijt!...
Ik gaf er graag wat voor!...

God is aller vader. Liedjen.

God is aller menschen vader,
Of zij blank zijn, bruin of zwart,
Hij vraagt niet naar kleur of namen,
Maar Hij ziet alleen op 't hart.

Laat ons dan als broeders leven!
Niemand om zijn kleur veracht!
Maar door liefde saam verbonden
Steeds den wil van God betracht!

O dan komen w' in den Hemel
Bij dien goeden God en Heer.
Dan ziet Hij met welgevallen
Op een ieder onzer neêr.

Komt! dat wij elkaâr beminnen!
Onder voorspoed en in druk.
Dan ontspringt voor ons op aarde
Reeds een bron van waar geluk.

Hoor, o God! ons biddend zingen!
Neem wat u ons harte biedt.
Eens, brengt gij ons in den Hemel,
Zingen we u een schooner lied.

De kakkerlak.

Weg met alle kakkerlakken!
O, ik ben zoo bang er voor!
Alles bijten zij aan stukken;
Alles knagen zij maar door.

Sluit uw goed in kist of kasten,
't Baat u weinig! - eer gij 't weet
Troe, troe! zijn ze er in gekomen
Door een voegjen of een reet.

Onlangs, 'k moet er niet aan denken,
Kwam ik in mijn boekenkast;
'k Zocht wat prenten voor mijn zusjen,
'k Had het kind zoo graag verrast;

Poti! al mijn mooiste platen
Waren hier en daar doorknaagd,
En mijn lieve, mooie boekjens
Op de kanten stuk gezaagd.

't Was ellendig om te aanschouwen.
'k Dacht te sterven van de schrik;
'k Kon mijn tranen niet bedwingen,
Foei! dat was een oogenblik!

Weg met alle kakkerlakken!
Gele, bruinen, klein of groot.
Ieder die ik maar kan vangen.
Troe, troe! trap ik daadlijk dood.

De albedil.

Hoor eens missie albedil!
Houd u voortaan toch wat still!
Moei u met uw eigen zaken.
Of gij zult het zoo nog maken
Dat een ieder om u lacht,
Ja veellicht nog diep veracht.

Missie! missie! 't past u niet.
Als ge soms wat hoort of ziet,
U er daadlijk in te mengen.
't Zal u nog in moeiten brengen.
Al die meesterachtigheid
Staat foei-leelijk, beste meid!

Als gij wêer wat hoort of ziet,
Oordeel dan zoo spoedig niet.
Liever naar u zelf gekeken,
O, gij hebt zoo veel gebreken!
Och! er is geen mensch volmaakt,
Hij het minst, die 't meeste laakt.

Bakroe.**PIETER.**

Hebt gij 't nieuwtjen al gehoord?
Kijk, ik sta er van te beven.
Daar, op buurmans negerpoort,
Maakt Bakroe een schriklijk leven.
't Is een stompen, bonzen, slaan,
Dat de lust u zou vergaan.

FRITS.

Ah!... kaba!... wat zotte praat!
Piet! hoe benje er aan gekomen?
Houd uw mond toch!... 't is al laat:
En je mogt er maar van droomen.
Poti! foei! gij doet verkeerd!
Hebt gij dat op school geleerd?

PIETER.

Nu, maak maar zoo'n leven niet!
Denk!...

FRITS.

Bakroe mogt anders komen...
O, wat zijt ge een lafaard, Piet!

PIETER.

Hadt gij 't ook maar eens vernomen,
 'k Denk gij zoudt, als onze Daan,
 Op een loopen zijn gegaan.

FRITS.

Nog zoo gaauw niet! hoor je, troe!
 'k Lach om al die zottigheden,
 Spook, ásiman of bakroe,
 'k Durf er best op los te treden.
 Dwaas is hij, die daarvoor vreest,
 Bakroes zijn er nooit geweest.

Leer maar braaf en doe geen kwaad,
 Dan behoeft gij nooit te vreezen.
 Op plantagie, in huis, op straat,
 Dan zal God uw leidsman wezen.
 En, geloof wat ik u zeg,
 Dan blijft ieder spook wel weg.

De kolebrie.

Mi lobbi Joe! mi lobbi Joe!
 Mi Swietie kolebrie!

't Is zeker waar, geloof me, troe!
'k Ben blijde als ik je zie.

Wat fladder je altijd vlug en blij
In 't rond waar 't u behaagt.
Je proeft van bloem en vruchten vrij;
En dat maar ongevraagd.

Kaba! gij zijt een rechte Piet!
Wat zit je vol van goud.
De keizer droeg zoo'n pakjen niet,
Toen hij laatst is getrouwd.

Dat goud en blaauw, dat rood en groen,
Dat parelachtig wit,
Troe! troe! je kunt het er meê doen;
'k Vind dat het keurig zit.

Me dunkt, je doet vast nimmer kwaad;
Aârs was je niet zoo blij:
En dat is 't, wat u 't mooiste staat,
Ik meen 't, - geloof mij vrij.

Mi lobbi Joe, mi kolebrie!
Wat ben je lief en mooi.
Geloof me! troe! als ik je zie,
Bewonder ik die tooi.

De gebroken karaf.

Jan had een karaf gebroken,
Toen hij speelde met zijn aap,
Die op 't saidbord was geklouterd.
O wat schreide d' arme knaap!

'Poti! wat zal 'k nu beginnen?
Riep hij snikkend keer op keer.
'Zou 'k ook heel mijn spaarpot geven,
'k Kreeg er stellig geen zoo weêr.

'k Kan de stukken wel verstoppen,
Zorgen dat Mama 't niet ziet,
Maar de kraf weêr heel te maken,
Poti! neen! dat kan ik niet.

Zal 'k mijn aap de schuld dan geven?...
Zal ik liegen voor Mama?...
O dat nimmer! - 'k wil 't bekennen,
Hoe het dan ook met mij ga.'

Daadlijk is hij met de stukken
Naar het magazijn gegaan.

Schreiend riep hij: 'och Mamatje!
Zie eens wat ik heb gedaan.

'k Zat te spelen met men aapjen,
Maar op eens ontliiep hij mij,
Sprong op 't saidbord - 'k wou hem krijgen,
En ik wierp die kraf op zij!'

't Spijt mij zeer,' sprak zijn Mamatje,
'k Had haar van oom van der Stad.
Maar 't had mij nog meer gespeten,
Als mijn Jan gelogen had.

Wist men hoe een enkle leugen
D' oorzaak is van 't grootst verdriet,
Ieder zou steeds waarheid spreken,
En men loog voorzeker niet.

Kus Mama! 't is u vergeven.
Schrei niet meer, mijn lieve Jan!
Denk aan God! betracht het goede!
Dan wordt ge een gelukkig man.'

Het pronkziek missie.

'k Zag maar zelden zoo'n toilet!
Uiterst keurig, uiterst net!
Wat al lintjens, wat al strikjens,
Wat al kantjens, wat al kwikjens,
Wat al staatsie! wat al tooi!
Missie lief! wat ben je mooi!

Maar vergeef mij dat ik 't zeg,
't Neemt wat tijd en centen weg. -
Al dat pronken en dat pralen,
Moet men schrikkelijk duur betalen.
Uren voor den spiegel staan,
Doet zoo veel verloren gaan.

Kap wat minder, werk wat meer!
Missie! dat verstrekt tot eer.
Dat maakt waarlijk lief en aardig;
Dat maakt ieders achting waardig;
Vlijt en vroomheid maken mooi!
Missie! dát 's de schoonste tooi.

Afscheidslied bij het verlaten van de school.

Vaarwel! het afscheidsuur is daar!
De scheiding valt ons bang en zwaar,
Maar 't is de wil des Heeren.
En wat de wil des Heeren is,
Al baart het ons ook droefenis,
Moet men eerbiedig eeren.

Vaarwel! vaarwel! moog 's Heeren hand
U, in uw nieuwen kring en stand,
Met liefde en trouwe leiden!
Wees 't sieraad van de maatschappij
Dat zingen en dat bidden wij;
Dat bidden wij, bij 't scheiden!

Vaarwel! vaarwel! het uur is daar!
De scheiding valt ons bang en zwaar,
Maar, waar wij ons bevinden,
Bij zoete vreugd, of bang verdriet,

Vergeten zullen wij u niet!
Wij blijven eeuwig vrienden.

Welkomstlied op de school.

Welkom hier!
Welkom hier!
O het doet ons recht plezier
Dat we u hier aanschouwen.
Zet u neêr!
Zet u neêr!
't Zal u niet berouwen.

Neem het lied!
Neem het lied!
Dat men u uit liefde biedt.
Zij, zij is ons heilig.
Zet u neêr!
Zet u neêr!
O, gij zit hier veilig!

Welkom hier!
 Welkom hier!
 Elke dag brengt nieuw plezier,
 Dat zult ge ondervinden.
 Zet u neêr!
 Zet u neêr!
 Hier zijt ge onder vrinden.

Welkom dan!
 Welkom dan!
 Leer maar vlijtig met ons an!
 't Zal u nooit berouwen.
 Dat maakt wijs,
 Geeft een prijs!
 Toe maar! moed gehouwen!

De nenne.¹⁾

Onze Flora is wel zwart,
 Maar zij heeft een edel hart.

1) Kindermeid, min.

Ze is altijd tevreden.
Naauwlijks ben ik opgestaan,
Of zij helpt me in 't bad te gaan
En heel netjes kleeden.

Wil ik wandlen?... 'k roep haar maar.
Nooit maakt ze uitvlucht of bezwaar.
Nooit spreekt Nenne tegen.
Altijd loopt zij aan mijn zij,
Draagt de parasol voor mij,
Voor de zon of regen.

Laatst, toen ik op 't ziekbed lag,
Is zij nimmer, nacht of dag,
Van mij afgeweken.
Had zij niet zoo opgepast,
Troe! troe! dat geloof ik vast,
'k Was dan wel bezweken.

Goede Nenne! al zijt gij zwart,
O! gij hebt een edel hart!
'k Zal u nooit meer plagen.
Luister! Pa geeft u haast vrij.
Maar ik bid u! blijf bij mij,
Al uw levensdagen.

Teekenen.

O! wat ben ik in mijn schik,
'k Mag nu teeknen leeren!
Niemand is zoo blij als ik,
'k Zal mij dapper weren.
Kom! het fort Zeelandia
Teeken ik maar 't eerste na.

Wacht! laat zien, hoe ik het maak.
'k Moet maar eens beginnen.
Eerst die vlag daar op dien staak...
Dan de schildwacht binnen,
Nu wat kogels op dien grond,
En een jager met een hond.

Mooi!... maar waar de muur gezet?
En dan die kanonnen?...
Och!... ik zit al mooi in 't net:
'k Ben niet goed begonnen.
Wat men toch niet heeft geleerd,
Zie ik, doet men licht verkeerd.

Hoor! ik leg mijn potlood neêr!
't Is papier bederven.
'k Berg mijn portefeuille weêr,
'k Mag niets laten zwerven.
'k Wil niet, als mijn meester komt,
Dat hij aanstonds op mij bromt.

Maandag komt hij! - o wat pret!
'k Zal mij dapper weren.
Troe! ik heb 't er op gezet:
'k Wil het grondig leeren.
'k Zal studeren nacht en dag,
Dat ik meester worden mag.

De ondeugende Henri.

Henri is een stoute jongen;
Iedereen doet hij steeds kwaad.
Schelden, schoppen, slaan of vechten
Is zijn lust - op school of straat.

Ziet hij oude Negers loopen,
Voort is hij met steenen klaar.
En ontmoet hij kleine jongens -
Dadelijk pakt hij hen bij 't haar.

Laatst, 't was in de Commewijne,
Op plantagie, bij mijn oom,
Bond hij goedsmoeds een kreoltjen
Aan een tamarindenboom.

En of 't arme kind ook schreide,
Henri greep zijn zweepjen aan,
En begon den kleinen stumper
Op het bloote lijf te slaan.

'k Zei wel: 'dat zal 'k oom vertellen!
Maar hij wierp mij op den grond.
'Hoor!' sprak hij, 't kan u niet scheelen,
't Is toch maar een Negerhond.'

Komt zijn boi niet gaauw naar boven,
Voort heeft hij zijn zweep gereed.
Durft zijn Nenne hem wat weigren,
Dan berokkent hij haar leed.

Onlangs brak hij weêr een spiegel,
Door zijn aap en hond te slaan.

Maar in plaats dat hij 't bekende,
Klaagde hij de huismeid aan.

Neen, ik mag hem niet meer lijden,
't Is een recht ondeugend kind.
Niemand wil meer met hem spelen;
Niemand die hem meer bemint.

't Is maar treurig voor zijn ouders,
O! hij doet hun zoo'n verdriet!
Maar wat ze ook met hem beginnen,
Pôti, pôti! 't helpt maar niet.

Alles van God.

Een gesprek.

JAN.

Hoor eens Karel! hoor eens even!
Zeg! waar komt die zon van daan?

KAREL.

Wel! heb ik nu in mijn leven!...

Heb je 't laatst dan niet verstaan?
 't Is nog pas een week geleden
 Dat de meester heeft gezegd:
 Alles, boven en beneden,
 Is door God zoo toebereid.
 Al die paarden, koeien, schapen,
 Al die sterren, zon en maan;
 Heeft de goede God geschapen,
 Zonder Hem zou niets bestaan.

JAN.

't Water dan - die huizen - boomen?...

KAREL.

Ook van onzen lieven Heer! -
 Alles is van Hem gekomen.

JAN.

Nu geloof ik u niet meer.

KAREL.

Niet?...

JAN.

Die God zou huizen bouwen!...
 Dat doen menschen, beste maat!
 Spel dat andren op de mouwen!
 Weg met zulke laffe praat.

KAREL.

O, gij zult wel spoedig zwijgen.

Zeg! waar maakt men planken van?

JAN.

Karel! gij zult mij niet krijgen!

Wel, die zaagt de timmerman.

KAREL.

Maar, waarvan?...

JAN.

Wel van de boomen.

KAREL.

En die boomen? beste maat!

JAN.

Wel die zijn van God gekomen,

Die ze in 't bosch zoo groeien laat.

KAREL.

En de menschen, die er leven,

Zeg! waar zijn die dan van daan?

Wie heeft hun 't verstand gegeven,

Dat ze aan 't bouwen konden gaan?

Wie schenkt hun gezondheid, krachten?
 Wie gaf ijzer, kalk en steen?...
 Wat wij hebben of verwachten,
 Komt het niet van God alleen?

Of wij Hem al niet aanschouwen
 Bij het werk dat men verricht;
 Zonder Hem kan men niet bouwen,
 Met Hem valt ons d'arbeid licht.

JAN.

't Is zoo Karel? 'k ben voldaan.
 Kijk! daar dacht ik eerst niet aan.

Geduld overwint alles.

'Wat die groote spin toch wil?...
 Vast al langer dan een uur
 Zit zij ginder op den muur,
 Bijna onbeweeglijk stil.
 Zou zij slapen? - of misschien
 Een of ander vijand zien?..

'k Wil eens kijken!' zoo sprak Piet,
En zijn lei en rekenboek
Lagen spoedig in een hoek;
't Sommen maken wilde niet. -
'Of ik heel den dag studeer,
'k Vind het,' sprak hij, 'nimmermeer!

'Dat zijn sommen!... Mi Mama!
Die ze klaar maakt is een man.
Maar ik geef de brui er van.
'k Vat ze niet! - 't is uit! - kaba!
Pôti! wat mij 't meeste spijt
Is, ik ben mijn prijs ook kwijt.'

Nog, - terwijl het knaapjen sprak,
Klimt op eens de spinnekop
Heel bedaard nog hoogerop,
Tuurt, - springt - en - een kakkerlak,
Sluipend langs de linnenkast,
Houdt zij met haar pooten vast.

'Wel gevat!' zei Piet, 'kom aan!'
En kreeg lei en rekenboek,
Een, twee, drie weêr uit den hoek.
'Nog maar eens mijn best gedaan!
Misschien krijg ik, als die spin,
Door geduld dan ook mijn zin!'

't Knaapjen deed zoo. - En, ziedaar!
 Wat hij vroeger niet doorzag,
 Werd hem helder als de dag -
 Al zijn sommen kreeg hij klaar. -

Wilt gij dat gij slagen zult?
 Voeg bij ijver dan geduld!

Dieren kwellen.

FRITS.

Kijk eens, wat zoo'n hagadis
 Toch een aardig diertjen is.
 O! hoe vlug en wat al kleuren!
 'k Gaf twee centen, als ik 't had:

KONSTANT.

En ik wou dat onze kat
 Hier was, om 't van een te scheuren!

FRITS.

Foei! zwijg met die zottenpraat.
 't Dier doet immers niemand kwaad,
 Waarom zou 't niet mogen leven?

KONSTANT.

Wel, 't is maar een hagedis!
 Of er al een minder is,
 Dat zal waarlijk niet veel geven.
 'k Ving er laatst een bij de sloot,
 'k Sneed een stuk van ieder poot
 En toen liet ik haar weer loopen,
 Kijk dat was een zot gezicht!

FRITS.

Wreedaard! houd den mond toch dicht!
 O, dat zult ge eens duur bekoopen!
 Als men zoo met u eens deed,
 Stukken van uw voeten sneed,
 Zeg eens, zou u dat behagen?
 't Dier dat zoo gemarteld werd
 Voelt, zoowel als wij, de smert.
 Kan 't ook al zijn nood niet klagen.

Wat gebeurde? - Een maand daarna,
 Had Konstant van zijn Papa
 Tot geschenk een aap gekregen;
 Aanstonds sloop hij stil naar 't hok,
 Plaagde en sloeg hem met een stok,
 Maar - helaas! hij liep er tegen!

Pas ving hij weêr aan te slaan,
Of zijn aap vliegt op hem aan,
Slaat de klauwen in zijn oogen,
Bijt en krapt hem... altijd voort,
Maar geen mensch die Konstant hoort,
Of te hulp komt aangevlogen.

Eindelijk heeft hem zijn Mama
- Wel een uur of twee daarna, -
Bijna dood terug gevonden!
Wel herstelde Konstant weêr,
Maar hij heeft geen oogen meer
En leed vreeslijk aan zijn wonden.

De vlieger.

'Zeg, wie wil er met mij spelen?
'k Heb een vlieger om te stelen.
Niemand in de heele stad
Heeft er ooit zoo een gehad.
't Is een baas van 't eerste soort.'
Riep Francois, 'toe! maak maar voort!

‘Elk zijn vlieger meêgenomen.
Rept je toch, staat niet te droomen.
Anders wordt het veel te laat.
Toe maar, jongens! niet gepraat.
Haalt hem, en dan gaauw naar 't plein!
Toe maar Karel, Jan en Hein.’

Naauw had hij dien wenk gegeven,
Of zijn broêr en beî zijn neven
Stapten vrolijk, Frans vooraan.
Door de Tamerindelaan.
En de vliegers, alle vier,
Stonden lang nog vóór 't kwartier.

‘k Zeg je, dat valt op een gansjen!’
Riep nu juichend onze Fransjen.
‘Dat is drommels gaauw gegaan.
Maar zij moeten hooger staan.
Vieren jongens! vieren maar!
Vieren! - hier is geen gevaar!’

‘Hoor!’ zei Karel, ‘t kan wel lukken
‘Met dat vieren, halen, rukken,
Breekt, en dat zou jammer zijn,
Eer gij 't weet da vliegerlijn.
Vier niet meer, wat ik je zeg;
Anders is je vlieger weg!’

‘Hooger zal mijn vlieger stijgen!’
Riep nu Frans; ‘ik zal u krijgen!’
‘Boven allen moet hij uit!’
‘k Weet niet wat uw raad beduidt;
‘k Heb nog touw in overvloed,
En de lijn is sterk en goed!’

Naauwlijks had hij zoo gesproken,
Krak! - daar was de lijn gebroken.
Nu had Fransjen groot berouw. -
Van den vlieger en het touw
Zag hij sedert nooit iets weêr! -
Alles viel in 't water neêr.

Al wie hooger willen vliegen,
Verder reiken dan hun macht,
Zullen zich altijd bedriegen,
Worden arm en steeds veracht.

**De snoeper.
Eene vertelling.**

Hoort! ik zal u wat verhalen,
Van een rechten snoepersbaas.
't Was een zoon van doctor Balen
En zijn naam was Nikolaas.

Snoepen was zijn lust en leven.
Overal zat hij steeds aan.
Nooit kon men hem zooveel geven
Dat hij iets zou laten staan,

Was er soms iets aangebroken,
Blikjens, trommels of een glas;
Voort de hand er in gestoken
En geproefd zoo lang er was.

Ma had dikwijls hem bekeven;
Pa nog onlangs zwaar beknord.
'k Zal,' zoo sprak hij, 'nog beleven
'Dat ge een groote booswicht wordt.

Die zoo snoept in kindsche jaren
En niet op zijn vingers let,
Kan zich, ouder, niet bewaren,
Wordt een dief - en - raakt in 't net.'

Maar vergeefs! - wat Pa mogt praten,
Nikolaas ging toch zijn gang.
Geen kastijden zelfs kon baten;
't Scheen hij was voor slaan niet bang.

Wat gebeurde? - Doctor Balen
Werd geroepen op Kombé.
't Is gevaarlijk - zonder dralen
Gaaf hij met den Neger meê.

Maar zijn kamerdeur te sluiten,
Pôti! daar dacht hij niet aan.
'Ha!' zegt Klaas, 'Papa is buiten,
'Nu zal 'k in zijn kamer gaan.

Kijk, dat kon niet mooier loopen!
Eindelijk heb ik toch mijn zin.
Nu maar voort! de deur staat open!
'k Wou er al zoo lang eens in.

Wat al flesschen! wat al glazen!
Maar zij staan wat hoog voor mij.

En die potten!... hê, 't zijn bazen!
Drommels kon ik er maar bij!

Maar wat ligt daar?... 'k wil het weten;
Pa heeft stellig nog wel meer.
Gaauw een stuk er afgebeten,
En de rest leg ik weêr neer.'

Pas had hij een beet genomen,
Of hij gilde en kromp van smart.
En eer Pa was thuis gekomen,
Was reeds de arme snoeper zwart.

't Zwaarst vergift had hij gegeten,
Dat er maar te vinden was.
Donkie wortel is 't geheeten,
't Groeit alom hier in het gras.

Vreeslijk heeft de knaap geleden.
O! zijn smart was zwaar en groot.
's Avonds had hij uitgestreden.
Pôti! 's avonds was hij dood.

De manja.

'k Heb mijn themas alle negen
Klaar gekregen.
'k Had geen enkle fout er in.
Eerst was ik wel wat verlegen,
Maar ik dacht: kom aan, begin!

'k Ben - troe! troe! niet zonder reden,
Recht tevreden.
Pa noemt mij zijn lieven Jan.
Ma ging daadlijk naar beneden
En bood mij twee manjaas aan.

't Waren bazen! o zoo geurig
En zoo kleurig!
'k Heb ze nimmer zoo gehad.
O zij smaakten mij zoo keurig,
'k Weet niet dat ik ze ooit zoo at.

Hoor, ik zal er alle dagen
Zorg voor dragen,
Dat ik trouw en vlijtig leer.
'k Wil niet dat mijn ouders klagen.
En..., zoo'n manja smaakt naar meer.

Tevredenheid.

Die altijd op zijn meerdren ziet,
En niet tevreden is
Met wat de goede God hem biedt,
Baart zich veel droefenis.

Niet iedereen heeft evenveel,
Niet elk is even rijk;
Maar God schonk elk zijn noodig deel,
Voor Hem is elk gelijk.

En die dat deel getrouw bewaart,
En daarmee voordeel doet,
Hij is de rijkste mensch op aard,
Al mist hij overvloed.

Och! geld en goed brengt geen geluk;
Maar wel een deugdzaam hart.
De rijke zit soms ook in druk,
En lijdt vaak bittere smart.

Er loopt er menig een in stad,
Weleer een schatrijk man,

Die slaven en plantagies had,
En nu... niet leven kan.

Want goud en goed blijft niet altijd.
Het gaat van hand tot hand.
Men is zijn schat soms spoedig kwijt,
Door dieven of door brand.

Wees maar tevreden met uw deel!
En vraag toch nooit naar meer!
Denk: wat ik heb, al is 't niet veel,
Kreeg ik van God den Heer.

Ongehoorzaamheid.

‘Zegt ge ook al gedurig *neen!*
Charles lief, het kan niet baten,
Hoe gij ook moogt tegen praten,
'k Zeg u, gij gaat niet alleen.
'k Ken u wel, mijn beste maat!
Gij zijt veel te wild op straat.’

Schoon Mama 't niet hebben woû,
Toch is Charles weggelopen,
Om een todde te gaan koopen,
En een stevig eindjen touw.
Pôti! had hij 't niet gedaan!
O! 't kwam hem zoo duur te staan.

Naauwlijks had hij todde en touw,
Of de lust is hem bekropen,
Om te zien hoe zij zou loopen,
En of zij wel brommen zou.
'Weten wil ik wat zij kan,'
Sprak hij, 'k neem de proef er van.'

'Dat gaat heerlijk!... nog een keer!
Kijk dat is me toch een baasjen.
Grooter dan van onzen Klaasjen.
'k Geef haar voor geen gulden weêr!
't Is een todde naar mijn hand,
Vast geen drie zoo in het land.'

Een twee drie! - daar ging hij weêr!
Maar helaas! een kleine jongen
Is zy tegen 't hoofd gesprongen.
't Knaapje viel bewustloos neêr.
En ofschoon men hulpe bood,
Vruchtloos! 't kind was spoedig dood.

Charles stond van schrik verplet.
Och! hij kon geen woord meer spreken.
Eer de middag was verstreken,
Lag hij stervend op zijn bed.
's Morgens toen de zon weêr scheen,
Bracht men hem naar 't kerkhof heen.

Oranjestokjens.

Boi! snijd me een Oranjestokjen!
'k Heb er graag een in den mond.
Dat is Surinaamsche mode,
En voor 't tandvleesch zeer gezond.

't Houdt de tanden wit en zuiver,
d' Adem blijft zoo rein en frisch;
En dat bitter, zou 'k gelooven,
Voor de maag ook heilzaam is.

Boi! kom, ga me er gauw wat snijden,
'k Heb er graag een in den mond.

Leef die Surinaamsche mode!
 Ze is voor 't tandvleesch zeer gezond.

Maar bij 't zuivren van uw tanden,
 Aan iets anders nog gedacht:
 Vloek niet: spreek geen slechte woorden.
 Neem u daarvoor wel in acht.

Schoone tanden, zoete woorden
 Zijn een sieraad voor het kind.
 Dat brengt 's hemels besten zegen;
 Zoo wordt men door elk bemind.

De Grietje bier.

Wel Grietje bier! wel Grietje bier!
 Wat schreeuw je er weer op aan.
 Zeg! komt er aanstonds weêr een bui,
 Of, kan ik wandlen gaan?

Toe, vogel met je geele borst,
 Toe, antwoord! kleine guit!

Kom, zeg me toch, wat dat geschreeuw
Van: Grietje bier beduidt.

Of weet je zelf niet wat je zegt?
Wel, zwijg dan ook maar stil.
Mij dunkt, dat zou veel beter zijn,
Dan al dat raar gegil.

En toch is menig u gelijk,
Een rechte snappersbaas.
Die evenmin zich zelf begrijpt,
Al maakt hij veel geraas.

Die altijd snapt, als Grietje bier,
Verveelt een ander licht;
Hij loopt gevaar, dat men hem zegt:
Houd, snapper 't mondjen dicht.

Annette.

Annette is wel een lieve meid,
Maar toch heeft ze een gebrek:

Het lieve kind is graag gevlaid;
Dat is geen goede trek.

Wijst men haar soms haar fouten aan,
Dan wordt zij ras verstoord.
Dan zal zij uit de kamer gaan,
En doet of ze u niet hoort.

Zoo wordt zij nimmermeer gewaar
Wat mooi of leelijk is,
Wat nadeel aanbrengt of gevaar;
En waarlijk! dat is mis.

Geen mensch, hoe braaf, is hier volmaakt.
Geen een weet alles nog.
Voorzichtig dan! ziet toe en waakt!
Dat vleien is bedrog.

Hij, die me op mijn gebreken wijst,
Hij is een ware vriend.
Maar die mij altijd roemt en prijst,
Met hem ben 'k niet gediend.

Moederlijke klacht.

'Slordig Pietjen! die gij zijt,
Elken dag zijt gij wat kwijt.
Telkens hebt gij wat verloren,
Nu uw potlood, lei of boek,
Dan is weêr wat anders zoek,
't Is niet meer om aan te hooren.

En ofschoon ik daaglijks zeg:
Berg toch alles netjes weg,
Zorg toch beter voor u zaken!
Alles vruchtloos! - 't baat mij niet,
Kind, gij doet mij zoo'n verdriet!
'k Moet om u wat zuchten slaken!

Denk toch: 'k Heb geen vader meer,
Alles komt op Moeder neêr,
Moeder moet voor alles zorgen! -
Troe, ik zit zoo vaak in nood,
'k Moet zoo tobben voor ons brood,
'k Beef soms voor den dag van morgen!

Troe! troe! elke pet of doek,

Ieder potlood, lei of boek,
Baart mij telkens nieuwe zorgen.
Wees daarom toch zuinig, Piet!
Voortaan dan zoo slordig niet,
Alles netjes opgeborgen.

O, Mama mint u zoo teêr!
Kind! bedroef mij toch niet weêr!
'k Blijf met lust dan voor u werken.
Valt het m' al wat bang en zwaar,
God, d'algoede Zegenaar,
Zal mij, arme weduw, sterken.'

Schreijend hoorde Piet die klacht,
En nam zich voortaan in acht!
Slordig Pietjen werd een man,
Als men 't maar ooit wenschen kan.